Declamatio Lepidissima Ebriosi Scortatoris. Aleatoris. de viciositate Disceptantiũ Condita a Philippo Beroaldo.

Ad Venerabilē ⁊ eruditū Sigismun

dū Gossingerū Ecclesie Vratisla uiensis Canonicū Philippi Beroaldi Bononiensis Epistola.

Citi elegantisqꝫ cōuiuatoris est nō tam apparatu ferculoꝝ instruere: q̃ꝫ lepiditate fabłatoꝝ hilarare cōuiuiū. Questiōes aūt ꝯuiuales esse debēt neqꝫ nodose neqꝫ aūstere ẜ iucunde ⁊ īuitabiles sup̱ rebus ad cōmunē vsum vite pertinentib⁹: cū quadā facilitatē illecebra. Quib⁹ ingenia cōuiuaꝝ venustiora fiant. Et quodam q̃si incitabło foueant: qđ sane gen⁹ veteres adeo ꝓbarunt: vt de ꝯuiuabilib⁹ questiōib⁹ Aristoteles. ⁊ Plutarch⁹ ⁊ Apuleius noster volumiā ꝯscripserint: vt Asellius Sabin⁹ dialoguꝫ festiuissimū cōdiderit: ī q̃ Boleti ⁊ ficedule ⁊ Ostree ⁊ Turdi sup̱ p̄ncipatu Ganee Certamē inducit. Ex hoc genere ludicratū questionū nimiꝝ illa tua est. Sigismūde mi amabilissime: quam mihi dissoluendā ꝓposuisti. Scribis em̄ ad me in epła eloquēter eleganterqꝫ ꝯscripta: ortā esse apđ te inter cōepulōes atqꝫ cōpotatores tuos Ludicrā. ⁊ vere cōuiualē disputationē: videlicet q̃s fedioꝛ nequiorue sit habend⁹ Meretricari⁹ an Aleatoꝛ an temulent⁹: qđ deniqꝫ ex his trib⁹ vitijs sit culpatissimū. Cōsulis me adhibes p̄ces vt libello tibi explicē: qđ sup̱ hac re sentiā. Et tā quā honoꝛati⁹ arbiter ꝯtrouersiā hanc ipse diiudicē. Ego qui libētissime morē gero id Genus hoībus: q̃bus dare bn̄ficiū est accipere. sumpto Calamo hanc ioculatoriā disputationem explicaui stilo declamatorio: plāneqꝫ scholastico. Ita em̄ rē credidi plani⁹: lucidi⁹: manifesti⁹ liquere posse si hoc charactere explicarē. Ceteꝝ q꞉ Socraticū est ⁊ Academicū nihil affirmare ego nihil decerno vt dogmatiſtes: veꝝ vt opiatoꝛ. Id opinor ⁊ probo qđ in vltīo positū leges: sic Varro. sic ceteri in extrēo collocāt qđ marie Probant. Et cū cuiqꝫ iudiciū: sua sententia sit: sequat̄ vnusquisqꝫ qđ marie probabile existiabit. Ego v̄o quicquid id est libelli tibi nuncupatim Dono dicoqꝫ: Sigismū de gossinger: nō min⁹ erudit̄iōe ⁊ nobilitate q̃ꝫ religiōe mōstrabilis: qui vt eloq̄ētie cultū: sine q̃ homo totus incultus: capperes: vt ingenuas disciplīas haurires: vt barbarieꝫ exueres venisti nō pridē in Italiā: fuisti Rhome aliquot ānos vigilātissim⁹ Romane Academie cultoꝛ. Vbi eloquentia latialis nata educataqꝫ est: vnde tu suffarcinatus auro ⁊ argēto hoc est eloquio ⁊ doctrīa. In patriā remigrasti nō solum Canonicatu dignissim⁹ ẜ ⁊ episcopatu Vbi studia hūanitatis repastinans indies cultioꝛ doctioꝛ honoꝛatioꝛ existꝫ. Gaudeo qđ cōmentarios meos cū primis ꝓbas ⁊ quecunqꝫ ex incude nostra litteratoria formata cusaqꝫ circūferunt̄: habes ꝯtinenter in manibus. Que tū tu tum pleriqꝫ om̄es Tui siłes probēt idqꝫ mihi p̱ epistolas q̃ttidie ẜcent: facile adducoꝛ vt credā nō esse inuenustissima: ⁊ vt grece d꞉ Amusotata. que tantoꝝ viroꝝ iuditio comprobant̄. Nec em̄ credibile est tam młtos aut assentari aut falli. Itaqꝫ mihi blandioꝛ ⁊ hoc iuitamento illectus Cōmētarios Apuleianos subcisiuis tēpoꝛib⁹ ꝓcudo. Terit̄ opus sane lucułter. ⁊ intra duos ad summū sesquimēses absoluti edolati imp̄ssi in publicū ꝓgredient̄. Quoꝝ tu quoqꝫ fies ꝑticeps. Interim accipe libellū hūc. quē expetisti. Joculatoria disputatione festiuū lepidula eruditiōe inuitabilē. Declamatorio filo ꝯtextū: quem suadeo aut super Cenā legas aut post Cenā: sic em̄ opinoꝛ faciet ad stomachū. quum matutīo ⁊ sobꝛio seria atqꝫ austera cōueniant: quicq̄d id est letus cape: ⁊ libellū hilaritudinis plenū hilari frōte suscipito: Vale ⁊ amiciciam cole

Argumentum.

Ater qui tres filios habebat vnũ Scortato
rẽ Alterũ Aleatorẽ tertiũ Ebriosũ moriẽs
in testamẽto ita scripsit Ex filijs meis tur-
pior viciosiorq̄ exheres esto: post mortẽ
patris contendũt frates quisnã exheredat᷒
esse dicat᷑. res agit᷑ apd iudices per quãdã
quasi Anticathegoriã hoc est mutuã accusationẽ quã quidã
concertatiuã nuncupãt: in plerisq̄ cõtrouersijs prisci declama
tores vti cõsueuerũt ꝑsona aduocati ꝓpter aliquã ipsi᷒: q̃ cau
sam dicit: deformitatẽ ⁊ vicij turpitudinẽ. Hic q̃z q̃z ꝑsone fra-
trũ inhoneste sint ⁊ turpes vt illis ꝓ se loqui nefas esse debue-
rit. Ego tñ existiaui totã causã plani᷒ explicari ⁊ vehementi᷒
agi posse: si ipsi semet mutuis crimiationib᷒ pulsarẽt: q̃z si ꝑ
aduocatũ res ageret: primas ꝑtes Ebrioso dedi: vt ꝯtra du-
os vn᷒ dicat: vt mox vn᷒ a duob᷒ retaretur. Conditio huiusce
cause illa est vt ꝓ sua quisq̄ salute sollicitus nihil de proximo
cogitet. Lector attende Letaberis.

Ebriosus contra scortatorem et alea torem.

Non ignoro iudices quãto onere Causa nostra ꝑ-
matur. Ex hoc parẽt elogio: ꝓpter quod fit vt
sordes nostre inuulgent᷑: vt ꝓbra nostra in pro
patulo cõspiciant᷑ Et qd maxime cauendũ fuerat
vt accusatiõe mutua frater inuehi cogat᷑ in fratres Sz q semel
labe vitiositat᷑ infect᷒ sequestrato pudore fronte ꝑfricuit qui
fame cõtemptorẽ: nõ tam infamiã veret᷑ q̃z famẽ timet Credit
q̄ ꝓuerbio greco clamitãti miserrimũ esse fame mori: ⁊ quod
parasit᷒ ille plautin᷒ dixit: putat essẽ verissimũ: miserrim᷒ est
qui cũ esse cupit qd edat nõ habet: ꝓinde iudices ne ego esuri-
tione tabescã si exheredat᷒ a patre. sentẽtia vestra ꝓnuncietur
ne inter mendicos sedens manũ ad stipẽ porrigere cogar. agã
hodierno die causam meã aduersus duos frates: et potentissi-

Miserrimus fame mori.

mis argumentis demõstrabo vl᷑ alterutrũ vel vtrũq̄ nimirũ
esse: quẽ pater exheredatũ esse voluerit. Omnis mihi sat᷑ supq̄
esse debuisset ad exheredationem effugiendam vos edocuisse
alterũ ex fratrib᷒ esse q̃z me sordidiorẽ ꝑditiorẽq̄. Verũ vt res
mag᷑ colliquescat sepatim atq̄ diuisim vtrũq̄ incessere in ani
mo est: vt post explicatas vni᷒ sordes. Alteri᷒ quoq̄ maculo-
sam vitã insectãter inuadã. Quãquã nõ me ꝑterit q̃z sanctum
sit nomẽ fraternitat᷑: q̃z arcta fratrũ cõiunctio: q̃z frater dili
gend᷒ vtpote quasi fere alter dictus. Sz mihi nõ tam fraterni-
tas hoc tpe colẽda est: q̃z mendicitas cauẽda. Verũ est ꝓfecto
illd verbũ vetus: omes sibi meli᷒ esse malle q̃z alteri: quisq̄ si
bi ꝓxim᷒ est: ⁊ tunica pallio ꝓpior. Ceterũ ne longiore q̃z par
sit exordio vos morer. Jam ꝯtrouersiã ipsã ex testamẽto pa-
terno deriuatã queso dispicite Jubet pater eũ ex nobis exhere-
datũ esse qui sit viciosior: quis nõ intelligit: quis nõ videt: si
ue v̾ba siue voluntatẽ scriptor᷑ intueri libeat Scortatorẽ desig
nari: quo viciosior null᷒ existit. Testamentũ potentissimũ est.
Vltia defuncti volũtas rata esse debet: hec vobis spectãda est
ad hãc ꝑinde ac scopon sentẽtia vestra dirigẽda. Ait pater vici
osior ex filijs exheres esto Scio me bibacẽ esse ⁊ vini cupidissi-
mũ. Sz hoc si vitiũ est longe ꝓfecto min᷒ est q̃z fraterna scorta
tio: labesq̄ meretricaria. Nã vt prius cũ amatore meretricis
agam q̃d põt fedius esse: q̃d viciosi᷒: q̃z amore meretricule tur-
pissimo torqueri et insanire? inter scorta nõ tam degere q̃z deli
tescere? Vbi patrionij fameq̄ dispendiũ fiat: vbi ex libero ser
uus euadas sisq̄ seruituti indignissime mancipat᷒: ois seruit᷒
homini ingenuo ⁊ liberaliter educato itollerãda est: ille v̾o vl-
tronẽã subit seruitutẽ. ⁊ eã quidẽ indignissimã: q meretricarijs
pedicis implicat᷑: cui mulier impat: cui leges ĩponit ꝑscribit iu
bet: q nihil ĩpanti negare põt: nihil audet recusare: poscit dan
dum est: vocat veniendũ. eijcit abeundũ. minat᷑ extimescendũ
Duo ante oia sunt: que mortales magnipendũt fama ⁊ opes
Quid enĩ ꝑ deos ĩmortales mortalib᷒ ꝯtingere potest illustrius
q̃z nois splendor: q̃z fama q̃z gl᷑ia? Cuius causa tot erumne:
tot sudores. tot vigilie vltro subeunt᷑ ac tolerant᷑: vt nõ imme-

Frater fere alter.

Tunica pallio propior

¶ Fama et opes.

rito Cecinerit Valeri⁹ Flacc⁹ Tu sola animos mentesq peruris gloria: Ut verissimū sit illd Salomōis melius est nomen bonū: q̄z diuitie multe: p̄terea qd vtil⁹: quid dulci⁹: quid beati⁹ q̄z opulentū patrimoniū: q̄z diuitie lucule̅te. Quarū causa impiger extremos currit Mercator ad Indos. p̄pter quas vita mortaliū facta est laboriosa et irrequieta. Sūt plerig qui mortem potiorē q̄z egestatē putēt: quib⁹ intollerabilis videat nuda illa vita ⁊ omibus quibuscūq antea abūdauerit destituta.

mos Nabatheorum.

Apud Nabatheos: q̄ opes imminuit publice mulctat: q̄ auget honore afficit: Quas tā Greci q̄z Barbari cū tertiū locū bonor tenere debeāt p̄io tū in loco collocāt vt Auctor est Plato Atqui vtriusq huiusce boni iacturam facit Meretricarius. Nāq amatiōes meretricie grādē ferūt vna cū dāno dedecus ⁊ infamiā afferūt opes auferūt: Male cōsulit ⁊ rei ⁊ fame mulierari⁹ Amator: Quib⁹ homi detract nihil plane erit illo despectius: nihil notati⁹. Itaq amator despectissimusq est habendus qui scorto honestū officiū postpones qui in gurgustio delitescēs assiduis pulsat infamijs patrionij decoctor: mendicitatis infamissime coagulū Bona depdere famā: rem patris oblimare malū est vbicunq vt inquit Satyrographus: Amator: (vt plautin⁹ seruus festiuiter enarrat) bona sua p̄stercore habet: foras iubet ferri domi quicq̄d habet pdit: quādoq̄dem ipse perdit⁹ est. Meretrices vt dicunt ita p̄fecto sunt procaces: nullus est finis poscēdi: null⁹ dandi: vt amatoris libido rediuiua resurgit: est que inexplebilis: sic meretrix est inexaturabilis p̄cacitas Et cū hodie aliq̄d dederis: hodie q̄z aliud dandū est: Et cū scorti p̄ciū vni⁹ sit panis: si Salomoni credim⁹: Argentariā salutem ab Amasio quotidianam deposcit Exenteratq quotidianis ictib⁹ marsupiū. Meretrix tantisper blandit dū illud qd rapiat videt. Amator q̄z diu habet: quod det tam diu illi arridet ēdes meretricie ⁊ patet fores. Ubi despoliat⁹ inopia argētaria laborat foras extrudit. Nōne Comedia humane vite speculū est: atq apd comicos poetas tota est meretricariū aōrs insectatio. Adolescētes i scortis male audiūt: patres filios a turpi amore meretricis auocare: abducere: auellere omibus viribus neruisq contendunt. Ut id nobis documeto sit vitandas esse meretricū illecebras fugitandas suauitationes poscinūmias.

suauitatiōes poscinūmie.

Quarū vafricias: laqueos: illitia: blandiciasq viscatas: enūerare q̄s possit? In mercatore Plautin⁹ pater Charinū filiū visco mulie̅bri implicatissimū castigatione clamosa ⁊ obiurgatorio sono ad bona frugē reuocare cōtēdit Tanquā nihil pereq dispendiosum rei sit ⁊ moribus ac amor. In Truculeto seruus Meretricem ego inquit itē esse reor: mare vt est q̄d des deuorat nunquā abūdat. In Asinaria ait adolescens despoliatus ⁊ exclusus Mare nō est mare. Vos estis mare acerrimū.

Meretrix vt mare

In cistellaria: meretrix fortūati eo oppidi simillima: nō potest suā rem obtinere sola sine multis viris. In Sticho qui potest mulieres vitare vitet. Apd declamatores inducunt patres qui elogio testant exheredatos a se filios p̄pterea q̄d Meretrices amauerūt. In decalogo legis mosaica p̄cepta: dei digito cōscripta cōtinent.

Decalogus

Quib⁹ recte viuēdi formula pscribit: hoies ad sanctitudinē instituunt: inter que illd est memoratissimū. nō mechaberis. Quo verbo nō solū interdicit nobis adulteriū cū alienis vxorib⁹: sed et ois fornicatio. Quippe i canonicis scripturis: vt docet diuus Augustin⁹: et i decret. xxxij quest. iiij. pditū est nomie mechie omis fornicatio. oisq illicit⁹ p̄cubitus p̄cat. Si que a pontificib⁹ decreta sunt seruari debēt: quanto magis que a deo. Tu qui scortator et meretricū aplex⁹ assectator es: nō vides te facere p̄tra diuinū interdictū? Sz qui precepit nō mechandū: idē in eodē decalogo haud quaq̄z precepit nō bibendū. Ad hec Amor: forme ratōis obliuio est insanie primus: turbat cōsilia: altos et generosos spiritus frangit: a magnis cogitatōib⁹ ad humillimas retrahit: querulos: iracūdos: temerarios: dure imperiosos: seruiliter blandos: oib⁹ inutiles: ipi nouissime amori facit.

Hieronimus

Nā cū fruendi cupiditate insatiabili flagrat: p̄ea tempa suspitōibus: lachrymis: cōquestionibus pdit: odiū sui facit: et ipe nouissime odiū est. Hec luculenta diui Hieronymi porō quē nō meretricariorū atq amatorū rubore suffundat? quis amasius talia audiens nō repete sedānet? veluti feda vitiositate maculosum? Quis venerius

miles nõ hec i semetipo recognoscẽs ingemiscat? Nãqz amorẽ
amatoreqz cũcta hec vitia sectari solent: cura: egritudo: in-
somnia: erũna: ineptia: stultitia et temeritas: incogitantia:
cupiditas: petulantia: auiditas: desidia: inopia: ꝯtumelia
et dispendiũ. Amor carnificinã ꝯmentus est. Amor amara dat

Plautina

mores hoim̃ moros et morosos facit Amatoris animus clauo
cupidinis fixus apud edes meretricias retinet: viuitqz i alieno
corpe adeo vt Plautinũ illd̃ dicere meritissimo possit. Vbi sũ
ibi nõ sum: vbi nõ sum ibi est animus. Quid? nõne in vulgari
maledicto conuiuioqz quotidiano est nomẽ scortatoris? nõne
in confesso est amorẽ furorẽ esse: et meretrices famosas? sectari
aũt rem furibundã nõne furere est? sectari rem infamẽ nonne
infamie primũ atqz confine? Ad hec Amator sepe crudeli feri-
tate grassat ac furit ob riualitat suspitionẽ. Meretricũ em̃ nõ
est vnũ inseruire amantẽ: sed fouere cõplures: et ex multiplicib⁹
racemis sibi facere vindemiã. Hinc bella: iniurie: suspitiones
in militia amatoria. Hinc Marius hellade ꝑcussa se precipitat
Hinc amator nõ solũ miser et erũnosus: verũetiã turpissimus
criminosissimusqz censet. Quanto me magis iudices excutio:
tãto plura succurrũt ad taxandã meretricarij fratris feditatẽ.

Apls paul⁹.

Et in pmis illud Apostoli Pauli qui euidenter ostendit vitiũ
fornicatõis inter reliqua esse spurcissimũ: q Corinthios insti-
tuens ita ꝓclamat Fugite fornicationẽ. Om̃e em̃ peccatũ qd̃-
cunqz fecerit homo extra corpus est: qui aũt fornicat i corpus
suũ peccat. Adde ꝙ qui cupit bibere nõ erubescit id palã ꝯfiteri
et manũ in ꝓpatulo porrigere ad poculũ: Qui vͦ desiderio rei
venerie detinet furtim id agit et clanculũ: cũ cupiditatis eru-
bescende depudescat: Non credis id mihi? Audi nobilissimũ

Arstles i pbl⁹.

phõꝝ Aristotelẽ in ꝓblematis ita disquirentẽ. Cur hoĩes rem
agere veneriã cupientes confiteri se id cupere maxie pudet: bi-
bendi aũt aut edendi desiderio cũ teneant confiteri non pudet.
Possez infinita ꝓpe ꝯgerere; sed adhibendus est modus: quẽ
in rebus om̃ibus vtilissimũ phibent. Igit o frater cũ in scortis
male audias: scito hoc esse om̃i ꝓbro ꝓbrosius: om̃i turpitu-
dine turpius: in tantũ vt nullus ignoret scortari: et in meretri-

cario Cenobio se ⁊ sua nequiter ꝓfligare: id dicit ⁊ esse postremis-
simũ vitiorũ: qd̃ nec ipse opinor frater inficiari. Cũ in probꝛo-
sos sit in ꝓbitatẽ occulere: sed ex ipsa vitiositate gloriari. Ve-
rum hec de Scortatore ac meretricario dixisse satis superqz sit.
Transeam⁹ agedũ Ad aleatorẽ quẽ nõ min⁹ feda vicij labe ma-
culosum esse cõfirmo: adeo vt multa: que in illo dicta sunt In
hũc pereqz retorqueri possint Et alia pleraqz que dum a nobis
perpendunt: queso diligenter attendite.

Vituperatio Alee.

¶ Alea res dãnosa est ac turpis: furtoꝝ ac rapine ꝯciliatrix.
malaꝝ cogitationũ parẽs: hoĩs interiors carnificia: virtutũ at-
qz oĩs honeste meditatiõis expultrix. Iraꝝ maledictorumqz in
deos hoĩesqz suscitabulũ Cui qui mancipati sunt semꝑ Angore
torquent: semꝑ tristitudo illoꝝ vult⁹ innubilat: semꝑ desperã-
ter semꝑ furẽter oĩa agẽtes ꝯspiciunt. Nimirꝝ id viciũ est quod
scriptores oẽs ꝓscindũt infamãt criminant. Quod a legũ con-
ditorib⁹ male mulctatur. Aristoteles inclytissim⁹ philosophorũ
quarto Ethicoꝝ volumie. Aleatores infamat illiberales esse: ⁊
in sordido lucro versari scribẽs. Apud iuriscõsultos Titulus est

Lex de Aleatoribus.

de Aleatorib⁹. Quo aĩaduersio ꝯstituit in eos quoqz qui lude-
re cõpellũt. Senatuscõsultũ vetus pecuniam ludere interdicit.
Quin etiã M. Tulli⁹ autor est. Lenticulã. M. Antonij Colluso-
rẽ lege de alea esse cõdemnatũ. Qui hoĩez nequissimũ ob id vo-
cat Antoniũ. ꝙ in foro atqz in ꝓpatulo alea luderet. Horacius
quoqz Aleã legib⁹ interdictã tanquã rem improbã ostendit illo
vsiculo. Seu malis vetita legib⁹ alea. Nõne inter Catulliana
maledicta sunt Aleones quoqz? sic em̃ prisci aleatores nomitabãt
Nõne cõsessum Aleatoꝝ in ludo Talario turpissimũ esse dixit
Arpias orator: Nõne Alea pernox? nõne aniosus aleator sa-
tyrico dente ꝯstringit? Quisqs inuẽtor Alee extitisti: tecũ em̃
mihi res est: nõ rẽ voluptariã vt vulgo credit: ꝫ pestiferã ac
detrimẽtosam: es cõmẽt⁹: que multos ad medicitatem reda-
ctos: furaces: grassatores: sacrilegos fieri coegit. Et quoniã
nõ est nobis hec oratio habẽda apd̃ imperitos iudices: neqz in
cõuentu rusticano: liberi⁹ paulo de studijs hũanitat ac litte-
ris interiorib⁹ disputabo. Necnõ ex secretarijs Platonicis eru-

Ibis nō est Ciconia.

Inuentor talor Theuth.

Germani Aleatores

ta iunlgabo. Plato philosophor deꝰ refert in Phedro fuisse de-
monē nescio quem ex vetustissimis dijs egiptior : cui dicata sit
Ibis Auis illa Aegipti peculiarꝭ. Non aūt Ciconia vt vulgo
credit que Rostri aduncitate p aluū sese perluēs. Clisterꝭ vsum
demōstrasse mortalibꝰ ꝓdit. Demonē autem hūc Theuth. siue
theuthatē primū inuenisse Geometriā. Astronomiā. Arithme-
ticā. ⁊ litteras : eundē Talorū : aleeq3 reptorē extitisse. Dignū
ego amplissimo p̄conio Theutatē iudico iudices quatenꝰ lrās
⁊ disciplias ingenuas iuenit Quod vo Talariū ludū : Aleā que
primꝰ ostēderit feda sugillatiōe notādū cēseo Adeo vt mala bo
nis compata p̄pōderēt. Nec minꝰ viciositatꝭ sit in Alee cōmen
to. q̄3 bonitatꝭ in lrārū inuētiōe. Herodotꝰ grecꝰ : Liuius : quē
M. Tulliꝰ patrem historie nuncupat autor est. Ludos primos
Alee Tesserarūq3 ludū Et cetera genera lusoria p̄terq̄3 talaria
excogitasse : Ceter siue theuth : vt memorat Plato : siue ludi
vt autumat Herodotꝰ inuente instrumēta lusoria. Vtriq3 medi
us fidius tradidere mortalibꝰ inuentū pnitiosissimū. Cuiꝰ co-
mites sunt fraus : periuriū Impostura medicitas. Et ex men
dicitate mala mens malꝰ animꝰ. Et ꝯsequēter ad scelera facio
rosissima audēda ꝓcliuitas. piget cōmemorare q̄3 mlti hoc vi
cio teterrio ad incitas egestatēq3 redacti sibi et suis fuerūt deho
nestamēto. Quā mlti dū furtificas ob aleā manꝰ hn̄t. Carnifi
cis laqueo strāgulati mortē oppetiere ignomiosissimā. Ad hoc
Aleatores publica pulsant infamiā Et q: disserimꝰ apd Aures
eruditas Eruditionisq3 sitiētes : nō erit absonū si ab illa orādi
lege rethorica paulū deuius excurrā excursione plausibili. Idq3
ex declamatoria institutiōe ⁊ ritu. Inter ceteras natiōes studio
sissimi tessararie lusiōis Aleatoresq3 maximi Germāi fuisse ꝓ
dunt Aleā inter seria exercētes : tanta lucrādi perdēdiue temeri
tate. vt cū oia defecerūt extremo ac nouissimo iactu de libertate
ac de corpe cōtendāt. Victꝰ voluntariā seruitutē subit. Et quā
uis iunior quāuis robustior foret Alligari se paciebat ac vendi
Ea erat vt inqt. Cor. Tacitus in re parua paruicatia. ipi fidē
vocāt : insitū hodieq3 est Germāis studiū alee aniosiorꝭ. In q
fidē Collusori seruāt. Et pecuniā ꝑditā peride ac mutuaticam

Horoscopus Aleatoris

Tessere

Astragali

Venꝰ iactus

victori cū fide repsentāt : Dirū prorsus illd est sydꝰ natalicium
q ꝓgenerantꝭ Aleatores : q homies fiūt rei praue ac calamitose
macipati. Quicūq3 in Nona pte libre habuerit horoscopum :
is erit : si Firmico Materno credimꝰ : aleator populari notiōe
ꝓspicuus. Vtinā possent e vita in totū abdicari tolliq3 tessere ⁊
chartule lusorie : sicuti iam pridē tali sublati sunt. Et lusio tala
ria abdicata. Video plerosq3 oēs ex vobis ꝯtracta frōte mussā
tes : qd talos talariūq3 ludū dixerim exoleuisse : nolite ob id ad
murmurare : va locutꝰ sum iudices : nullꝰ est error in vbo : sed
vulgus Errore ꝓmiscuo iplicatꝭ. Existimās talos esse istrumē
ta lusoria quibꝰ q̄ttidie passim luditꝭ. Cū tessere ille sint nominā
de nō tali. Et vti totā rē planius noritꝭ : scitote talos fuisse q̄-
ternos i ludo talario. Ex talis q̄drupedū factos : q in posterio
ribꝰ tantū pedibus esse ꝓduntꝭ : ab Aristotele Plinio. Ceterisq3
phisicar disciplia ꝯsultissimis : Greci talos astragalos vocāt
Vn̄ ⁊ Astragalizōtes dicti tales ludētes In lusiōe talaria Qua
tuor tali efficiūt iactū felicissimū : quē venereū nūcupant. Et a
poetꝭ venꝰ vocitatꝭ. In ludo vo tesserario tres tantū tessere stꝭ
que ex sex lateribꝰ eq̄li latitudie planiciar q̄drate ꝯfiunt : greci
cubos appellāt : qd ⁊ nostri : vt. M. Varro : Gelliꝰ : Macro
bius : Victruuiꝰ tradiderūt. Vn̄ Cybeuticos dictꝰ aleator. Tes-
serarius ludus nunc vbiq3 gentiū vbiq3 locor in vsu q̄ttidiano
frequētissimus est : tres tessere siū cubi : qs taxillos docti : ido-
ctiq3 falso noitant : in alueolū iaciuntꝭ : sic em̄ tabla aleatoria
nuncupatꝭ : cū talis q̄ttuor in ludo talario antiquitus vterentꝭ.
Hic scite apd epigrāmatistā tessere nūero talor ipares sese esse
ꝓfitentꝭ. Vtinā ergo : vt domū repetemꝰ. Vtinā tesserarius lu-
dus : ⁊ ois alea dānosa ac p̄ceps abdicari posset ⁊ tolli. Vtinā
Aleatores (Quor vita ⁊ ars ludus est) extermiari atq3 inter-
dici (ne res que voluptatꝭ causa : vt aiūt reperta est) in mesti
tudinē : luctū egestatē mortales ipigeret Dic queso Aleator nō
erubescꝭ vl si erubescere nō nosti nōne pallescꝭ nōne ingemiscis
q̄ties audis te aleatorē noie ꝓbrosissimo vocitari ? q̄ties digito
p̄tereuntiū ob isigne vitiū demōstrarꝭ ? Equidē malo Vinolē
tus dici q̄3 Aleator : q̄3 Scortator : malo illo liquore mulceri :

qui letificat deos ꝛ hoīes: sine q̄ leticia esse in cōuiuijs non pōt
Vñ ꝛ leticie Bacchus dator a celeberrimis autoribus dictus.
qđ si vitiū est: vt isti volūt: ꝑfecto est ignoscibile: neqꝫ vllis le
gibus interdictū. Quinimo Platonice leges: q̄bus nulle sancti
ores: violentiā ꝛ pocula largiora ꝑmittūt ꝑinde ac fomitē quē
daꝫ ingenij v̄tutisqꝫ icitabulū: Asclepiades nobilissim⁹ medico
rū Vini vtilitatē eq̄ri vix deoꝝ potētia posse ꝓnunciauit. Vinū
eloquētes facit: ꝛ vt inq̄t Horati⁹ flaccus: Fecūdi Calices quē
nō fecere disertū? Cui subscribit poeta alt̄ lepidissimus scribēs
possuꝫ nil ego sobrius: bibēti succurrūt mihi quideci poete. Et
cū alea atqꝫ fornicatio plene sint anxitudinis ꝛ cure. Cōtra vi
nū tristiciā discutit ꝛ nubila hūani animi serenat. Estqꝫ remedi

Vinū obliuiosum.

um curaꝝ: que Anxifere sunt ꝛ edaces: ꝑ̄sentissimū qđ lyricus
poeta cōmodissimo Epitheto dixit obliuiosuꝫ. Vitā beatā nul
la res alia mag̃ efficit: q̄ꝫ animi securitas: mētisqꝫ tranquilli
tas hāc nobis ꝑinū parit: somno accōmodatū ꝛ securitatib⁹

Nepenthes.

Hoc certe fuit Nepēthes illđ qđ Homerica Helena Thelema
cho ꝓpiauit: obliuionē tristicie veniāqꝫ afferens. Quod vtiqꝫ
oībus mortalib⁹ foret ꝓpinandū. Vñ ꝛ Nepēthes ab effectu
nūcupatū Quod eō tristicia ꝛ luctus oīs aboleat merito Bac
chū ob tam suaue iuentū Deū finxit antiq̄tas: Merito in celo

Videmiator in celo

Vnde liber

est videmiator collocatus: merito bacchus ipse liber pater no
miatus: nō tā ob licentiā ligue neqꝫ ob libertatē Boetijs datā
q̄ꝫ qđ liberat seruitio curaꝝ animū. Et vt morbis quibusdam
Ita tristicie medet̄: ꝑinde sctissimus ꝛ vitioꝝ obiurgator seue
rissimus Seneca ꝑ̄cipere nō dubitat: liberaliores potiones esse
hauriēdas ꝛ aliq̄n vsqꝫ ad ebrietatē veniēdū. Ad hec nōne max
imi Heroū: regū: philosophoꝝ ebriosi atqꝫ bibaces fuisse me
morant̄? Quoꝝ exemplis illustribus ebrietas ipsa honestatur
Et vini ebrietatē: si modo id vitiū est fit imitabile.

Hercules bibax

Alexander Temulentus

Cato viosus

Herculē inter heroas famigeratū: q̄ nihil illustrius: ebriū ꝛ ca
sabundū fuisse accipimus. Ideoqꝫ scyphū illius poculū esse vt
Liberi patrē cāthaꝝ: ob hoc fictores Herculē cum poclo figu
rāt. Alexander magnus q̄ nihil maius. Vini auidissimus fuit:
ad temulentiāqꝫ ꝓcliuior. Cato q̄qꝫ q̄ exemplar v̄tutum ꝛ nor

ma est: qui vt sapiēs dict⁹. Ita reuera fuit. Vino idulsit. Ebri
etatisqꝫ hilaritate demulctus interdū est. Cuius olim ebrij vela
tū Caput cū quidā quib⁹ obuius fuerat retexissent. erubuerunt
Nimirū quia ebrietas q̄qꝫ in Catone visa est venerabilis. Er
go igit̄ cū viri tā clari: tam magni tam sancti Vino indulserīt
cū vinolēti frequēter extiterint. Cur pudeat me ꝛ dici ꝛ esse temu
lentum? Cur in me sit crimiosuꝫ qđ nō solū excusat̄ exemplis
veꝝ etiā defendit̄. Deniqꝫ Cur mihi dānosuꝫ sit iudices si id fa
cio qđ Hercules. Quod Alexāder. qđ Cato factitauerūt Quoꝝ
autoritas tanta est vt ebrietatē honestā mag̃ efficere possint
quam ipsi ex ebrietate turpes fieri.

¶ Habetē ꝑ orōnē meā i duos fratres alteꝝ fornicariū. alteꝝ ale
atorē. Quoꝝ alterutrū vestra ꝓnūciatiōe dānari necesse ē si no
uissimā defuncti testatorē voluntatē tueri vultē: q̄ animis vris
nihil debet esse sacrati⁹: quāto em̄ violentia mior sit viciositas
fornicatiōe vl̄ alea. vel vtroqꝫ scitē. Et hoc scio vos scire Quo
circa ꝓnunctiate iudices queso vl̄ in hūc vel in illū: vt ego sen
tētia vestra absolut⁹ possim paternis bonis ꝑfrui comiter atqꝫ
hilariter: vt indulgēs vio excusabilis sim exēplo Herculis Alex
andri ꝛ Catōis: quos vite duces habere nō solū venia ꝫ etiam
laude dignum est. dixi.

Scortatoris & Aleatoris recriminatio

aduersus Ebriosum

Apologus

Mantica a tergo

Esopi fablatorē elegātissimi apolog⁹: iudices nar
rat: hoīes duas maticas habere. Alterā anteriorē
alterā posteriorē: ꝑ̄ priore aliena vicia mitti: In ea
que a tergo est. Nostra occl̄tari: q̄ apologo sciēter
ꝛ festiuiter ꝫ cat̄ mortales obseruare papulas alienas in ꝓprijs
vlcerib⁹ incuriosos. In alienis pctis noscēdis oculatos esse. In
suis talpas: Neminē videre qđ matice i tergo sit Hoc cū in ple
risqꝫ alijs. Tu hodierno die in fratre cognouim⁹. Qui i negotio
suo hebetior. In alieno acutior festucā i ocl̄is nostrē aspiciens
trabē nō vidēs i suis: q̄ copiose relegāter i meretricarios alea
toresqꝫ perorās Ebrietatē: Cui obnoxius ipse est: nō solū dixit
esse ignoscibilē. Verū etiā si dijs placet expetibilē atqꝫ dignam

laude est conatus asserere. Nos vo iudices nihil verrucas no-
stras ꝯuelātes simpl'r ingenueq3 fatēur male eē scortari. Et fo
rū aleatoriū Calefacere. S3 maius malū temulentiā esse contē
dimus. Jq3 euidētib⁹ argumētis planū faciem⁹. Vos quesum⁹
vt sicut attēte fratrē audiuistis: i fratres inuehēte. Jta luben-
tib⁹ anis nos audiat' fratrē retaxātes. Vt si quā ille volupta-
tē maledicēdo cepit. Eadē male audiēdo penitus amittat: qui
cū dixerit qd voluerit: nō iniquū est si audiat qd noluerit. Ve-
strū erit officiū iudices causa vtriq3 ꝯorata collatiōe vitioꝝ: de
quib⁹ agit': facta sollerterq3 ꝑpēsa ferre sentētiā. Hō (vt hic or
diamur) ex aīo ⁊ corpe cōpactus nihil h3 pensius cariusq3 q̄3
semetipm: Vn̄ fit vt ani ac corpis icolumitatē diligētissime cu
stodiat. Et ea cū pmis appetat: que greci

Primigenia Nature

latini pria nature siue primigenia appellāt: i quib⁹ nūerantur
valetudo sensus itegri ⁊ oim ptiū ꝯseruatio q̄bus nō pauci sum
mū hois bonū metiunt'. Et cū vite ars prudētia sit: que iter bo
na animi potissimū eluc3 eā ꝑcipue icolumē ſuare debemus: vt
viuēdi rōne ꝯstemus. Hec igit' ani ⁊ corpis incolūitas cū sit rerū
oīm ꝑciosissima. Cū bona ani ⁊ corpis sint maxia bonoꝝ: quis
non videt id vitiū lōge maius esse habendū: q̄ maiora ⁊ plura
hois bona ꝓfligant'? Atq̄ cūcta hec ebrietate ꝯcutiunt' ⁊ vini
crapula hebetescūt. Temulētia mentē obnubilat. Corpis vale-
tudinē ꝓfligat. Necnō est rei fameq3 dispendiū. Vetus verbu3

Sapientia3 Vino obumbrari.

est sapientiam vino obumbrari. Quod vigorē animi impedit
ad procinctū tendētibus qua in re subit admirari priscoꝝ diligē

Temetum. Temulentia.

tiam: qui significatissimo vocabulo vinū Temetū appellaue-
re. Ex eo quod teneat mentē ac tentet? Vnde ⁊ temulentia ebri
etas nominata. Quid ꝑ deos fedius quid turpius esse pōt: q̄3
qd homo extra hominē extraq3 hūanū intellectū ꝑ vinolentia3
collocet'? semetipm ignoret: nec plus sapiat q̄3 bim⁹ puer aut
annicul⁹. Vini calētis aspergīe sanitas mentis expugnat': fitq3
reꝝ oīm obliuio morsq3 memorie. Nō est temulenti animus in
sua potestate mersus vino: et ebrietate deuictus: quod neq3
fornicario accidit neq3 aleatori. Et vt eleganter diffinit Seneca

Ebrietas q̄d

grauissim⁹ vinosorū cēsor: nihil aliud est ebrietas q̄3 insania vo
luntaria: nonne hoc probrum omni probro maius est homini

vltronea insania oblectari. Cuius peculiare bonū est sapere et
sanitate mentis perfrui. Adijce ex vino vertigines capitis: te-
cta mobilia: gradū errabundū. Nam vt ait scitissime Plaut⁹

Luctator Vinum.

luctator dolosus est vinum: pedes captat primulū: merito di
xit Antrocides sapientia clarus: sicut venenū est homini cicu-
ta. Jta et cicute vinum: intelligi volens veneni Venenum esse

Vinū venenum.

vinum. Quam multi morbi atq3 egritudines ex vini intempe-
rantia ꝓueniant quis ignorat? Cum hinc vlcera oculorū: ner

Causones

uoꝝ resolutio: tremule manus. Cum hinc Causones id est fe-
bres estuantes. Cum hinc pedes vlcerosi ac podagrici: Aliaq3
innumera morborū genera ꝓueniant. vnde merito dici potest.
ebrietatem pena pmit comes: preterea quod non minus turpe

Anima ex vino fetens

est vino fetent ora nimio: et graueolentia hālitus inficitur.
Vis videre quam noxia ac Pestifera res corporibus sit vinu3?
vbi quispiam egrotat: statim ex ꝑscripto medicorū: vini potu
interdicitur. Tanq̄3 id fomentum incentiuūq3 morbi sit. Ad hec
rei sue male consulit homo Ebriosus: dum vina preciosa cum
dispendio patrimonij vndiq3 conquirit: dum vinū pluris q̄3
aurū facit. Jdq3 iucundius q̄3 solem intuetur. Videmus q̄ttidie
multos: nec em̄ in re notissima exemplis opus est: ad inopia3
egestatemq3 redactos ebrietate sumptuosa. Tanto labore ⁊ im-
pendio constat quod mentē mutet: ac furorē gignat. Et ita vi-
num sepe causa est: vt patrimonia ⁊ opes decoquant': vt va-
cātes potib⁹ consumant': sicut Salomoni plane credi ꝯuenit.
Quanta autem labe insanie: q̄ntum dehonestamentū subseq-
tur id vitium homo nemo nō nescit. Cum opprobratio ebrieta-
tis inter cetera conuitia sit maledicētissima: cum quottidianū

Maledictu3 ebriosi

hoc maledictum tanq̄3 maximū in altercationibus audiatur:
Achilles homericus non probrum vllum foedius inuenit: quo
proscinderet. Agamennonē illū regem regū: q̄3 vt

Oenobates.

hoc est vino ꝑssus atq3 vinolentus apellaret' Olim diui Augu-

Mat augustini Merobibula.

stini mater: cum ab ancilla per amarulentā insultationē mero
bibula vocaret' tam fedū: tā erubescēdū: id maledictū esse cog
nouit: vt cōfestim damnata ebrietatis feditate Ad sobrietatem
sese contulerit biberitq3 deinceps vinū aquatissimū dilutissimū
q3 Excutite iudices iuditia mortaliū. Jnterrogate passi3 omnes

Esdra

Audietꝭ hoīez ferme nemine͂ esse : q̄ nō scortatoꝛ ⁊ aleatoꝛ a cōuiꝭ
tiatoꝛibꝰ cōpellari malit : q̄z temulentꝰ : adeo cu͂ctis ioleuit intel
lectꝰ rei fedissime spurcissimiq̄ʒ cōuiuiȷ̄. Adde q̄t rixas : q̄t cedes :
q̄t faciora penitēda : fecerūt hoīes vino iflāmati ⁊ Bacchi thyr
so ꝑcussi. Nā vinū vt librꝭ esdre testatū est : seducit mentē : et
vinolenti sumūt gladios : q̄ cū e vīo emerserit ⁊ surrexerit : non
meminerūt que gesserūt : ille Alexander magnꝰ cuiꝰ paulo ante o
frater exēplo gl'iabarꝭ. Nōne Clytū charissimū sibi ac fidelissi
mū iter epulas trāsfodit ? Nōne amicos intemulētia plures in
teremit cuiꝰ exemplū scriptores nō ido referūt vt nos ad ebrieta
tē inuitēt ꝑut tu opiarꝭ : ſʒ vt ab ebrietate deterreāt Cogita q̄s
clades ediderit publica ebrietas : hec gētes bellicosas hostibus
tradidit : hec cōtūacissimos ⁊ iugū recusantes in alienū redegit
arbitriū : hec iuictos acie mero domuit. Sic Syracuse i manū
Marcelli ditionemq̄ʒ Romanoꝝ ꝑuenerunt. Sic Massagete a
Persis ꝓfligantꝭ : ⁊ vīo mersi capiuntꝭ. Quod igitꝭ iudices viciū
fediꝰ : ꝓbrosiꝰ : deteriꝰ esse pōt q̄z ebrietas : q̄ sanitas mētis con
cutit ; valetudo corpis ꝓfligatꝭ : pr̄imonia atterūtꝭ : fama pul
satꝭ : quārire : cedes : ifanda faciora necnō vrbiū excidia subsequā
tur. Stoicoꝝ dogma (q̄ callide magis q̄z vere traditꝭ) παράδοξα
ἐν τῇ μετα[illegible] est p̄ctā paria esse : q̄tidie refellit vitā : sensus cō

Peccata ipa ria

mūis ipugnat vicia nostra redarguūt : que haud dubie ipaꝛia
⁊ aliō alio maiꝰ esse nemo nō cernit : hoc etiā cecꝭ liquet ebrieta
tis labē tāto q̄z scortatꝰ ⁊ alee esse fediorē : quāto plura p̄ciosio
ra que sunt illa : que ꝑ temulentiā amittimꝰ q̄z que ꝑ aleā scorta
tionēq̄ʒ deꝑdimꝰ. Veꝝ audi frater q̄ rem deducamꝰ : sint cetera
oīa iter nos paria : vꝭ si ita mauis : sint in nobis duobꝰ flagi
tiosiora : sit fornicatio : sit alea vitiositas fedioꝛ q̄z temulentia :
sit tua melioꝛ q̄z nostra ꝯditio : vicas tu ex reliq̄s ꝑtibꝰ Vnū tn̄
nobis ꝯcedas : velis nolis necesse est mentē ebriosi cōcuti : inge
niū obnubilari : sensus oīs fieri lapsabūdos ⁊ hoīez exire ex ho
minis potestate : q̄ ꝯcesso victores sumus : cū huic vꝭ soli vitio
par sit nihil : ⁊ nihil scdm. finge : excogita : cōminiscerꝭ qd lubʒ
nunq̄z tn̄ impetrabis q̄n nobis ꝯstat mens ⁊ animꝰ ; que in te

Ebrietas de mentat

ebrietas ꝯcutit atq̄ʒ demētat. Demētia aūt mētꝭ ⁊ isanitate ani
glīscēte hō hoīs nomē amittit : nihil fere differt a brutꝭ aniantī

bus : ex q̄ fit oīm deterrimus fedissimusq̄ʒ. Qd aūt frater vinū
p̄conio laudis extulit ⁊ ex sentētia Asclepiadis vix deoꝝ potētia
equari posse ꝓnunciauit Volsellis pugnat nō gladio : cū neq̄ʒ
nos inuiti iudices bibamus : neq̄ʒ vinū culpemus ſʒ vinolentiā

Duo liq̄res

Scimꝰ duos esse liquores corꝑibꝰ hūanis gratissimos intus vi
ni foris olei : scimꝰ nihil viribus corꝑis esse vtilius vino si modꝰ
adsit : scimꝰ vīo stomachū recreari : appetētiā ciboꝝ inuitari :
tristicie curā hebetari : algore expelli somnū ꝯciliari : ſʒ si modi
ce : vel potius ītra modū hauriatꝭ : fuit ergo superuacanea illa
in vini laudes excursio qd nullꝰ ifamat. Verū enīuero ebrietas
q̄ deagitꝭ : ebrius q̄ culpatꝭ : q̄ excusatiōe excusabilis fieri pōt ? q̄
defensiōe defendi ? an autoritate Platonis te ipsum tutabere ?
quē veluti temulētie suasorē ac magistꝝ citasti falso : scito enim

Sētētia Platonis.

bone frater lege Platōica ebrietatē istā turpissimā : que labefa
cere ⁊ imminuere hoīm mētes solet : cuiꝰ reatū hodie tu susties
minie laudari : ſʒ liberaliorē paulo iucundioremq̄ʒ vini īuitatio
nē que fieret sub quibusdā q̄si magistrꝭ cōuiuioꝝ sobrijs : nō im
ꝓbari : imo vt scias decreta Platōica nō a te stare sed a nobis :
intellige q̄z tope ab illa culpetꝭ ebrietas. decernit diuinus philoso
phus pueris merū aque potū : vinoq̄ʒ īterdicto vetat ignē ig
ne incitari. idē iubet sponsuʒ ⁊ sponsaʒ dare opam liberis ⁊ ab
stemios esse vt cōceptus fiat solitus ⁊ quietus : cum ebrij tanq̄ʒ
mēte capti ; ad generationē sint inutiles. quippe cū verisimile

Dilūtalia

sit ex temulētis fetus tam mēbris q̄z moribus tortuosos ꝓgene
rari. Quod Herculem bibacem. Alexandrū temulentū. Catonē
vino hilarari solitū : teq̄ʒ illorū imitatorē esse gloriabundꝰ me
morasti : dic queso o frater placet ne tibi tāti viri ꝑ archetypo
⁊ exēplari quod sequaris. Age dū imitare illos totos. ⁊ sicut vi

Imitāde virtutes vitiosorum.

ciȷ̄ assectatoꝛ videri vis sic imitatoꝛ esto virtutū perge per illoꝝ
cuncta vestigia : effinge nobis ac redde monstroꝝ ꝓfligatione
Herculē. rex magnitudie Alexādrū : morū sanctitudine Catonē
Tunc in te tam ignoscibilis erit ebrietas q̄z fuit in illis Tunc ne
mo tibi negociū facesset. Tunc nobiscū tibi nulla erit cōtrouer
sia de paterna hereditate. Cedemus vltro bonis : eris tu extra
oēm iudiciȷ̄ Aleam sequestratus. Nos duo iter nos disceptabi
mꝰ : vter ex nobis sit exheres pronunctiandus : te in tuto : te in

uado salutis collocato. Sed que est ista puersitas improbitas:
iniquitas ? velle magnis Heroibus vitiositate esse cõsimilem:
virtutibus vero longe dissimilẽ: velle sequi fugienda: fugere se-
quenda. velle mala imitari bona nõ aspicere ? placet tibi in Ca
Laus catõis tone ebrietas ? placeat ꝛ grauitas: frugalitas: itegritas: do-
ctria: mores: ceterecꝫ vtutes oĩes: q̃rũ dictus est norma: au
tor: exemplar Scito tñ magnos illos viros nõ vino ingeniuꝫ
menteꝗ: vt tu: quottidianis ebrietatibꝰ ingurgitasse. Nec em̃
in pectoribus magnis vllũ esse põt honestorũ turpiũcꝫ consor-
tium Sed pro fomẽto laborũ q̃s dies noctesꝗ exanclabant se se
interdũ largioribꝰ poculis inuitasse. Quorũ labecula virtutibꝰ
obumbrat. Ad quos cũ tu nulla ex parte laudabili aspires desi
ne illoꝝ exemplis: tua ꝓbra fulcire. Quoꝝ virtutes non asseque
rꝭ. Desine illos iactitare q̇ abs te hoc ĩ iudicio noĩati faciũt cau
sam tuã fediorẽ: turpiorẽ: deteriorẽ: q̃z si nuꝫ q̃z noĩasses Demi
ramur o frater te ĩ hac noĩatiõe silẽter p̃terisse Tiberiũ Cesareꝫ
cuiꝰ vtpote maximi Romanoꝝ impatoris exemplo causa tua
roborari potuisset: q̇ ꝓpter nimiã vini auiditatem: p Tiberio
Biberius Claudio Nerone. Biberius. Caldius mero vocabaꝛ: qui Piso
Caldius nem vrbis Rome p̃fectum fecit: quod hi duo cõtinuo duabus
Mero cꝫ noctibus p potationẽ apud se ipm cõtinuasset. Atq̃ exempla
vitiosorum quamuis illustria magis officiunt vinolẽtie reo q̃z
patrocinant. Quod si iudices in vitijs defendendis atcꝫ excu-
sandis valeat autoritas principũ nos quocꝫ maximi impato-
Augustus aleator res excusant. Nancꝫ memorie ꝓditũ est Cesarẽ Augustum qui
viuus habitus est diuus: quo nihil maius: meliusve terris:
Claudius liber de alea fuisse alee cupidissimũ: ꝛ diebus festis: ꝓfestisꝗ lusisse. Claudi
um quocꝫ impatorẽ de arte Alee librũ cõposuisse cuiꝰ studiosissi
mus adeo fuit: vt solitus sit etiã in gestatorio ludere. Meretri-
Salomon meretricariꝰ. carios vero extitisse tam multos: vt Salomon Quo nil sapiẽ
tius: greges cõcubinarũ prope innũerabiliũ habuisse prodaꝛ:
vt Cesarẽ dictatorẽ: omniũ mulieꝝ virũ dictitauerit. Sꝫ nobis
vicia nostra diluere exẽplis p̃cipalibꝰ nõ est in aĩo: nec libet ea
defensione: que haud dubie potentissima est: vti: vt dicamus
nihil esse in rerũ natura tam necessariũ: tancꝫ expetibile q̃z ve-
neriũ concubitum. Quo ex terris sublato cuncta animantium

genera citissime deficiãt atcꝫ ĩtermoriãꝛ necesse est: excedat Age
dũ vt (Senece verbis vtar) rebꝰ hũanis venus orbis iacebit
squalido turpꝭ situ. Tolle ex cõmertio mortaliũ meretricias ãa-
tiones cũcta videbis misceri pturbariꝗ libidinibꝰ ĩcestis nõ iu-
uat in iudicio corã vobis Judices: Allegare aleã illicẽ esse vite
voluptarie atcꝫ aniorũ oblectamentũ q̃ ociosi mortales estiuo
rũ dieꝝ estus torrẽtissimos fallũt: q̃ a cibo a mẽsa salubriter vtũ
tur: cũ id hore ex p̃cepto maximoꝝ medicoꝝ oĩs animi corpisꝗ
Agitatio sit iutilis. Sꝫ nobis nihil ꝓsint hec admicula iudices.
Ad cãm nostrã roborandã: immo simpꝭr ꝛ ingenue ꝓfitemur
nos esse criminosos: nos vitiosos: sed crimiosiorẽ: ꝗ vitiosio
rẽ esse fratrẽ indubitanter asserimus: idcꝫ videmur argumentꝭ
satis ꝓbabilibꝰ hactenus demõstrasse. Verũ vt vobis iudices
hoc magis liqueat: vt feditas tanti vitij fiat manifestior: deni
cꝫ vt scrupulus nullꝰ mentibus vestris ĩhereat: quin vinolen-
tum: fornicario Et lusore fediorẽ vitiosiorẽꝗ iudicetis libꝫ hoc
potissimũ in loco rhetoricari. Et q̃m aduersariꝰ p exempla sen-
tentiasꝗ nobiliũ scriptorũ expatiatus est: nos quocꝫ exemplis
nos dictꝭ phũoꝝ: oratoꝝ: ecclãsticoꝝ: edocẽtes explicabimus
ebrietatẽ fuisse semp apd̃ priscos detestabilẽ: ꝓscissamꝗ conui-
tijs ab optimis q̇buscꝫ pinde ac insigniter perniciosam Erunt
hec nõ iniucunda cognitu: nec iutilia relatu: nec eruditꝭ auribꝰ
aspernãda: vos mõ vt attẽte p̃terita audiuistis ita attente ac
lubentibꝰ aĩs reliqua auditote. Lacedemonij illi frugalissimi. Exemplum
Et Lycurgi legibus bñ ĩstituti: cũ ab ebrietate pinde ac re fedis laconicum.
sima iuuẽtutẽ abducere vellent hũc morẽ obseruabãt: vt in fe- Jlote.
stiuitate seruos q̃ Jlote vocanꝛ largo mero ĩ gurgitatos in cõ-
uiuia iuuenũ perduci iuberent: vt illi spectãtes ebrioꝝ turpitu
dinẽ ebrietatẽ veluti rem fedã ac deformẽ phorrescerent. Plato.
Aristoteles Eusebius: ꝛ maximꝰ medicoꝝ Galenꝰ: dilaudant Lex penorũ
legẽ carthaginẽsiũ: q̇ dũ militãt ꝛ castrẽsibꝰ rebꝰ ĩcubũt vinuꝫ
nullꝰ gustare permittiꝛ: ꝗ oẽs toto militie tpe aquã bibũt Tan
q̃z vino ad deferendũ laborẽ hoĩes remollescãt Cesar autor est.
Suevos germanie populos vinũ ad se omino ĩportari nõ sine Sueui
re. qd̃ ea re subneruari corpa arbitranꝛ. Cheremõ stoicꝰ narrat Egyptij sa-
priscos Aegypti sacerdotes carnibus et vino semper abstinuisse cerdotes so-
brij.

ex eo tempore quo cepissent diuino cultui operari. vt sensus te
nuitate forent vegetiores: Josephus: Philo. Eusebius. Hiero

Essei inuinij

nymus prodiderunt Esseos in Judea abstemios fuisse et inui
nios: quottidianūq̄ʒ ieiuniū vertisse in naturam apud Roma

Femine Ro. abstemie

nos: atq̄ʒ omni ī latio femine etatē abstemiā egisse hoc est vio
abstinuisse me notant. Quod si vlla inuēta esset vinū bibens:
morte mulctabat. Vt autor est Dionysius in libris antiquita
tū: ex nris quoq̄ʒ celeberrimi scriptores scripserūt vxorē Egna
tij qđ vinū bibissʒ e dolio īterfectā fuste a marito: eūq̄ʒ cedis a
Romlo absolutū. Fabi⁹ Pictor ī annalib⁹ suis tradidit matro
nā qđ loclos ī quib⁹ erāt claues viarie celle resignauisset: a su
is iedia mori coactā. Cu. Domiti⁹ Judex mulierē dote mulcta
uit: qđ vinū bibisset viro insciēte obhoc ꝓpinqui vt inq̄t. M.

Osculatio feminarum.

Cato ꝛ repetit Tertullian⁹ ī Apologetico: osculū femīs dare so
liti erāt: vt spū indicarēt an vinū olerēt: ꝛ mediusfidi⁹. vsu vi

Apollonius hydropota.

ni īmodico ianua v̄tutis clauditᷣ: vitijs apitur. Appollonius
Tyaneus: q̄ nil sancti⁹ nil diuini⁹ īter homīes fuit: hydropota
hoc est aque potor vinū tanq̄ʒ igenij pestē reformidās. Diuus

Vinū venenum.

Hieronym⁹ p̄cipit v̄gini Christiane: vinū tanq̄ʒ venenū esse fu
giendū. idē clericꝭ vino ꝓpe īterdicit: q̄ scribēs ad Nepotianū
nunq̄ʒ inquit vinū redoleas: ne audias illud philosophi: hoc
nō est osculū porrigere sed vinum propinare. M. Tullius inter
pleraq̄ʒ alia ꝓbrosa: que Pisoni obiectat: id quoq̄ʒ maxio pro
bro dat ꝙ vinolentus ore fetido teterrimā popinam inhalasset.

Arrō archiereus..

Quid multa? deus in leuitico ad Arron archijerea hoc est pon
tificē vinū inquit ꝛ omne quod inebriare pōt nō bibetis: tu ꝛ fi
lij tui qñ intrabitis tabernaculū testimonij ne moriami: quin
etiam dei consectaneus electionis vas: ꝛ scripturarū sanctarū

Pauli preceptum.

armarium Apostolus Paulus vinolentiam damnans in epi
stola ad Timotheū precipit Episcopū sobriū esse debere: mini
meq̄ʒ vinolentum: hinc in Decretis canonicis est illud memo
ratissimū Vinolentum sacerdotē: ꝛ apostol⁹ damnat ꝛ vetus
lex prohibet. Sacerdotes qui ministrant in templo dei ꝓhiben
tur vinum bibere ꝛ sicerā: ne crapula ꝛ ebrietate Corda eorum
pregrauentur. Sicera autem Hebreo sermone omīs potio nun
cupatᷣ q̄ quis iebriari pōt. Quicquid iebriat statū mētꝭ euertit.

Ante diluuiū abstemij

Ante diluuiū hoīes erāt sicci: sobrij: iuinij: nullo vini vsu: nul
la cultura vieax: post diluuiū vt sacrꝭ litterꝭ ꝓditū est: Prim⁹

Noe iebriat⁹

Noe plātauit vineā bibēsq̄ʒ vinū illico inebriat⁹ est. Jtaq̄ʒ nec

Ebrietas origo incesti

vinū suo pepcit autori. Jn pentateucho q̄q̄ʒ legim⁹ Ebrietatēʒ
incesti causaʒ fuisse. Cū patrē lotopeā filie inebriassent: mox ex
ebrietate ad incestū: ꝯcubitūq̄ʒ infandū illexissent Ex illo tem
pore mortales vini feruor. Ex feruore ebrietas: ex ebrietate inue
recūdia: ex incestu furor īuasit. Tūc temulētia varijs motibus
mētes hominū ꝯcutere cepit: Jta vt alij fierēt Rixosi ꝛ furen
tes: alij iocosi ꝛ loq̄ces: alij somnolenti: alij lachrymabundi.

Vis vini multiformis

Et em̄ vinū eandē vim hʒ q̄ʒ bilis atra variā scʒ ꝛ multiformē
sup q̄ re: nobile est ꝓblema nobilissimi philosophoꝝ Aristote

Vinū v[illegible]lis.

lis. Vñ videtᷣ Horaci⁹ Flacc⁹ illđ mutuat⁹. O nata mecū cōsule
Mālio: seu tu q̄relas siue gerꝭ iocos: seu rixas: ꝛ isanos Amo

Bacch⁹ cum Cornibus

res: seu facilē pia testa somnū: Dionysi⁹ q̄ vulgo Bacchus:
quē Ethnici scriptores vini reptorē ꝓhibēt: cornut⁹ figuratur:
nō tā ꝙ boues cornigeros iugo copulauerit. Vt Diodor⁹ credi
dit: q̄ʒ qđ ex vini feruore temulēti ad temeritatē ꝓcliuiter erigā
tur: fiātq̄ʒ ipetuosi: ꝛ q̄si cornupete. Tūc paup sumit cornua:
Tūc hūilitatꝭ oblit⁹ erigitᷣ in tūorē. Quod v̄o Bacchū iter de
os relatū ꝛ videmiatorē iter sydera collocatū iactāticul⁹ frater
glosa p̄dicatiōe narrauit: nihil sane id ad causaʒ ipius fulcien
dā ꝓficit. Aut si cōmenta poetica ꝓ argumētis valēt: valeat ꝛ
illđ. Qđ Ven⁹ nostra Clarissimū sibi ī celo sid⁹ vēdicauit: qđ
Venus iter celicolas Domiatᷣ: cuius natura cūcta generantᷣ in
terris: Quā almā quā diuū hominūq̄ʒ voluptatē celeberrimi

Anacharsis Tres vue in vite.

ꝯditores appellāt. Ad hec Anacharsis ille q̄ apđ secordissimos
Scythas sapiēs nat⁹ est ꝓdidit vitē vuas tris ferre: primā vo
luptatꝭ. scđaʒ ebrietatꝭ: terciā cōtumeliaꝝ. Esop⁹ fablator cō
sile quiddā dixisse traditᷣ. Celebre ē illđ sapiētꝭ viri: siue is Eso
pus: siue Anacharsis siue ali⁹ quispiā fuerit: dictū sup mensaʒ

Prima Cratera ad sitim

pria inq̄t Cratera ad sitim ptiet Scđa ad hilaritatē Tertia ad
voluptatē: quarta ad insaniā: si q̄rtū poculū potores reddit i
sanos q̄d q̄ter q̄terna qđ quater dena pocla efficiēt: nōne su
pra om̄eʒ furorē: supra om̄eʒ insaniā reddēt īsanissimos? Atq̄
cōstat violentos hoīes quāto plus biberēt tāto plus sitire. Et

ex bibēdi ↄ̄suetudie augeri auiditatē. Vt merito hoc gen⁹ hoīes
ad perdenda vina geniti esse videanꝫ. Nouelli⁹ mediolanensis

Tricongius.
Tribus cōgijs epotis vno impetu tricōgius cognoiari nō eru-
buit: gł̃iaꝫ scꝫ ex vicio fedissimo captās: ⁊ cū om̄e vitiū tāto cri
miosius sit quāto maior est ille q̄ peccat: q̄ nota: q̄ ꝓbro velli-

Bonosus. Bibosus
cādus ꝓscindēdusqꝫ est Bonosus Roman⁹ impator: Quem
miramur a fratre p̄teritū esse in mētiōe violētoꝝ. Qui bibit quā
tū hominū nemo. De q̄ Aurelianus dicere solebat nō vt viuat
nat⁹ est ꝟ vt bibat: q̄ quantū bibēdo turpiter igesserat tantuꝫ
meiendo turpi⁹ egerebat: q̄ supat⁹ a Probo cū vitā laqueo fi-

Amphoram pendere non hominem
niēs se pensilē fecisset ioc⁹ inotuit. Amphorā pēdere nō hoiēꝫ. ꝓ
clamat Salomō luxuriosa res vinū: ⁊ tumltuosa ebrietas: q̄-
cūqꝫ his delectaꝫ nō erit sapiēs: Jdē interdicit: ne sim⁹ in conui
vio potatoꝝ. subrisim⁹ Patiloante iudices audiētes fratrē incō
tinētes atꝫ intēperātes appellātē eos: q̄ aphrodysia colūt idul
gētqꝫ reb⁹ venerijs: citantēqꝫ Aristotelis testioniū Ex ꝓblema
te tanq̄ꝫ Aristoteles solus ακολαστους / και ακρατ id est intēpe

Intēperātes Incōtinētes
rātes ⁊ incōtinētes hoies venereos mlierariosqꝫ: appellādos
eē cēseat. Agedū recita q̄so hōe frat totū Aristotelicū ꝓblema: ⁊
videbis te q̄ꝫ eodē loco habēdū: eadē sugillatiōe vocādū. Eisdē
vocablis nomiandū eē. Et. n. vt res tota iudices colliq̄scat scri
bit iclytissim⁹ philosophoꝝ: q̄nq̄ꝫ eē hoim sens⁹: ꝑ q̄s voluptas
q̄raꝫ: omnēqꝫ ex his imodicā voluptatē: turpē atꝫ iꝓbā existi

Voluptas ex gustu ⁊ tactu pecuīna
mari: sed em̄ inquit que nimiū ex gustu ⁊ tactu est: ea volup-
tas omniū rerū fedissima est eosqꝫ maxime q̄ duabus istis be-
luinis voluptatibus se dediderūt incōtinētes appellare solem⁹
tanq̄ꝫ in pecudū ferorūqꝫ animaliū nūero habeaꝫ quisquis est
his ferinis voluptatibus deuict⁹. Cū cetere ex tribus alijs sensi-
bus ꝓuenietes hominū esse tantum ꝓprie videantur. Hec sunt
Aristotelica: hec ex ꝓmptuario philosophico de prompta:
vbi non minus voluptas gustatus: ⁊ qua haud dubie potus q̄
qꝫ continetꝫ q̄ꝫ voluptas tactus concubitusqꝫ taxatur: q̄ꝫ autē
ridiculū sit: Jd alteri opprobrare: quod in testatim retorqueri
possit nullus ignorat. Verum antequā digrediamur ob hu-
iusce fedissime vitiositatis insectatione: subijciemus opera ebri
etatis vtentes non nostris verbis sed Plinianis: que in oīe in

pectore oīm habēda sunt: dignaqꝫ que vbiqꝫ nō ibi tm̄ memo-
rentꝫ ad castigandā hāc inexplebilē bibendi auiditatē Audite er-

Verba Plinij i Ebrietatem
go Pliniū in temulentie vicia sic ꝑorantē. Tūc auidi Matronā
oculi licentꝫ Tūc animi secreta ꝓferuntꝫ. Alij testamēta sua nun-
cupāt. Alij mortifera loquuntꝫ: redituraqꝫ ꝑ iugulū voces nō
cōtinēt: q̄ꝫ mltis ita interēptꝫ Vulgoqꝫ vitas iā attributa vio
est: interea vt optie cadat solē orientē nō vidēt ac min⁹ diu vi-
uūt. Hic pallor ⁊ gene pendule: oclorū vlcera. Tremlꝫe man⁹ ef
fundētes plena vasa ⁊ que sit pena p̄sens: furiales somni ⁊ inq̄
es nocturna: p̄miūqꝫ summū ebrietatꝫ libidosa portētosa: ac
iucundū nefas: postera die e[x]ore halit⁹ fetidi: ac fere rerū oīm
obliuio: morsqꝫ memorie: Rapere se ita. vitā p̄dicāt. cū p̄orē di
em q̄ttidie ꝑdant: illi vero ⁊ ventientē. Hec Pliniana in temulen
tos peroratio hec castigatio censoria tam seuera: tam luculen-
ta: tam vera quē non reuocet ab ebrietate ad sobrietatē: a me-
racis potionibus ad dilutissimas aquatissimasqꝫ: a viaria ce-

Prandium Caninum.
na ad prandium caninum: Quis hec audiens: Quis hec le-
gens: non repente temulentiā fugiat: ac execretꝫ: perinde quasi
vitiorū omniū fedissimā spurcissimā defamatissimā: Quis in
dex ea autoritate: ea sapientia preditus: qua vos estis: nō eue
stigio pronunctiet cōtra ebriosum cōtraqꝫ ebrietatē: sed iaꝫ tē-
pus est canere receptui: ne dum vicē talionis implodim⁹. Duꝫ
fraternā taxationē retaxamus: dum mutua flagitij exprobra
tione par pari referre studemus: immodici atqꝫ immoderati fu
isse videamur. Adnotasse vos iudices. Jam dudum credimus
aliquanta nos: que obiectauerit frater: irrefutata irrepercussa
qꝫ quasi dissimulanter preterisse: Jta est iudices: nec inficias
imus. Nam eius tantum est: qui se impeccabilem ⁊ vt greci di

Epilogus
cunt αναμαρτητον ostendere velit probra ⁊ crimiationes
oīs singillatim diluere atqꝫ refellere. Nos vero nostras noxias
nostra flagitia neqꝫ inficiamur vt insontes neqꝫ excusamus vt
multi neqꝫ iactamus: vt frater. Fedū est turpe est ludere ⁊ for-
nicari. Erubescendū nomen est Meretricarij et Aleatoris Cri-
men vtriusqꝫ nostrū infame: detrimentosum: rep̄hensibile esse
nō negamus: atqꝫ etiā vltro ꝓfitemur: ꝟ vitiositatem frater-
nā nostre vitiositati: nostrisqꝫ flagitijs asserim⁹ eē anteponēdā

Diximus ex ebrietate nō solū famā ⁊ opes labefactari: qđ i nobis potissimū carpsit frater: sed mentē: animū: sensus oēs cōcuti: mutari ꝑturbari euidētissime docuimus. Qua feditate nil fedius: q̄ vitio nil vitiosius esse aut dici pōt Ostēdimus quantas clades: exitia: funera mortalib⁹ ebrietas itulerit. Catalogo q̄qꝫ quasi quodā ꝑ exēpla ꝑ autoritates ꝑ dicta nobiliū ꝯditoꝝ decurrim⁹ indicātes quēadmodū Temulētia oib⁹ scel'is supra omēz vitiositatē dānata: ꝯscissa: infamata est. Qđ supest: vestre prudētie est iudices: vestreqꝫ grauitat' diligēter crimia nostra pēsitate: ⁊ velut in libríli collocata ꝑpēdere: ⁊ quē ex nobis tribus turpiorē fedioreqꝫ iudicaueritt' i illū ꝓnūctiare. Nihil enī veremur: qui scđm nos ꝓnūcīet': qui vobis: qui sapientissimi estt': idē videat': qđ tot scriptoribus celeberrimis visū est. Quod ratiōes suadēt: exēpla corroborāt sensus cōmūis affirmat Jtaqꝫ causaz nostrā iudices fidei vestre prudētieqꝫ cōmittimus: ⁊ si apte cognoscitt': sicut ꝓfecto nostt': ebrietatē longe fediorē esse atqꝫ vitiosiorē: exheredate quesum⁹ fratrē: ⁊ nos iudicio vestro liberate: Sententijs absoluite: vt hereditate paterna beneficio vestro perfruamur. Diximus.

Jmpressum Liptzk' ꝑ Jacobū Thanner
Anno dñi Millesimo quigētesimonono

XIV
1573